

ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΟΥΡΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΔΡΑΚΟΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΠΑΣ ~ II

Κεχριμπαρένια Έρημος

Μυθιστόρημα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

Τα σχέδια του βιβλίου φιλοτέχνησε ο αρχιτέκτονας Κώστας Εμμανουήλ

© Copyright Ιωάννα Μπουραζοπούλου – Εκδόσεις Καστανιώτη Α.Ε.,
Αθήνα 2019

1η έκδοση: Νοέμβριος 2019

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ Α.Ε.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Θεμιστοκλέους 104, 106 81 Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: Ζαλόγγου 11, 106 78 Αθήνα

☎ 210-330.12.08 – 210-381.63.10 FAX: 210-382.25.30

e-mail: info@kastaniotis.com

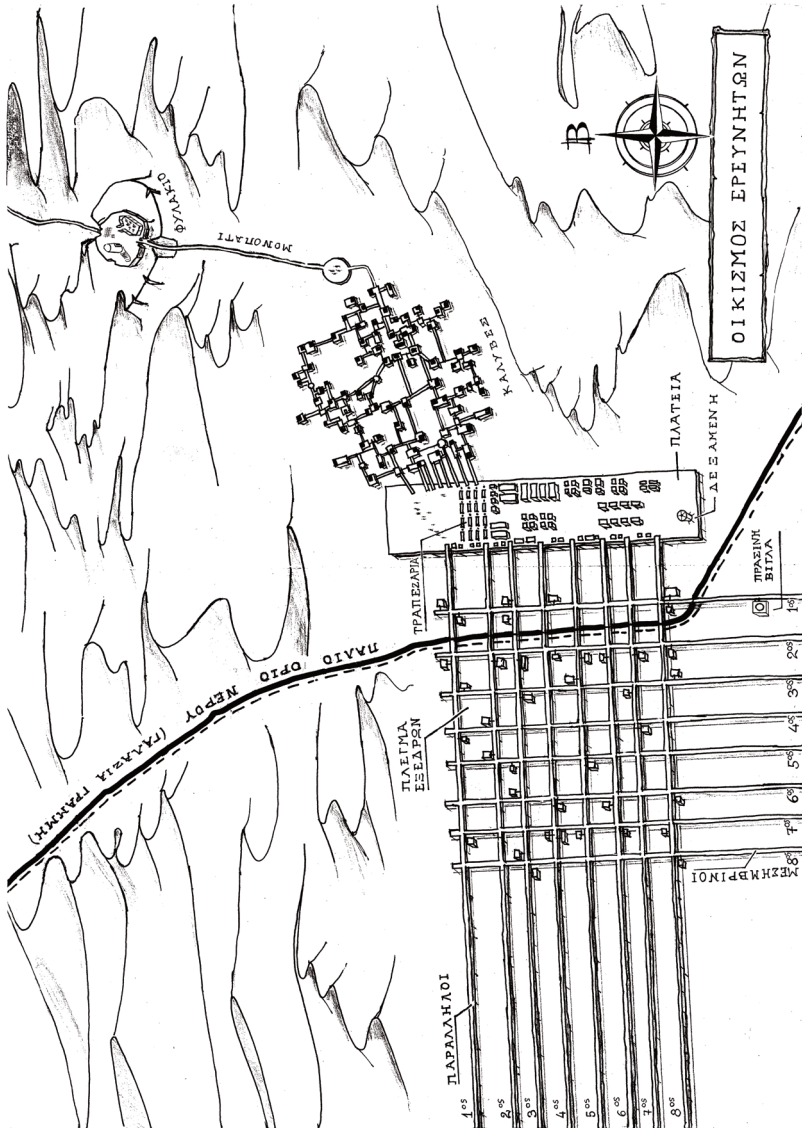
www.kastaniotis.com

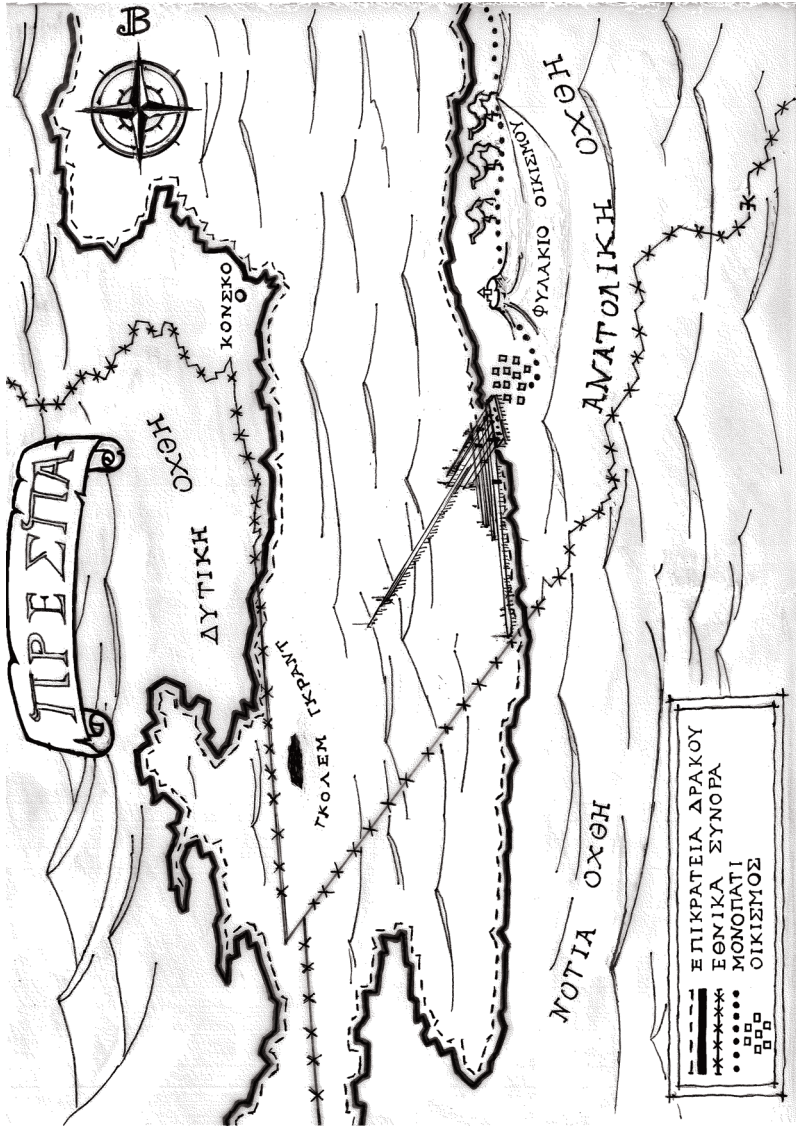
ISBN SET 978-960-03-5819-3

ISBN T2 978-960-03-6664-8

ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΣΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ
ΧΑΡΤΙ

Ξάνθωση!

Η ΠΟΡΤΑ της καλύβας άνοιξε με ορμή και ο Γκαβρήλ Καλεμάνοφ, που κοιμόταν βαθιά, ένιωσε να του τραβούν το σεντόνι. Τρεμόπαιξε ξαφνιασμένος τα βλέφαρα, ένα φανάρι ταλαντεύτηκε μπροστά στο πρόσωπό του και τον τύφλωσε.

«Ξυπνήστε, καπετάνιε, ο δράκος ξαναχτύπησε!»

Αναγνώρισε τη φωνή της Ήβα. Η νεαρή φαροφύλακας τον ταρακουνούσε τρομαγμένη. Τα λόγια της αντήχησαν στο νου του, «ο δράκος ξαναχτύπησε!» Ξύπνησε για τα καλά. Έκανε πέρα το σεντόνι και ανακάθισε στην αιώρα. Το παλιό της καραβόπανο έτριξε από το βάρος του.

«Πήρε κανέναν;» ρώτησε τρέμοντας την απάντηση.

«Τον γερο-Σαμουήλ».

Όχι τον Σαμουήλ, σκέφτηκε συντετριμμένος. Με κάθε χτύπημα οι σύμμαχοί του λιγόστευαν, λες και ο δράκος είχε προσωπικά μαζί του. Η Ήβα τον ικέτεψε να κάνει γρήγορα, άρπαξε το φανάρι και βγήκε από την καλύβα ασυγκράτητη. Ο Γκαβρήλ εγκατέλειψε την προσπάθεια να ντυθεί, έχωσε τα γυμνά του πόδια στις αρβύλες, τυλίχτηκε με το σεντόνι και την ακολούθησε.

Ήταν ακόμη νύχτα. Το φεγγάρι έλαμπε στον έναστρο ουρανό, ο άνεμος έπνεε ζεστός σαν χνότο. Η αμμώδης κοιλάδα της Πρέσπας, απέραντη σαν έρημος, απλωνόταν κυματιστή ως τα βάθη του ορίζοντα. Δεκαέξι ξύλινες εξέδρες, χοντροφτιαγμένες

 ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΟΥΡΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

και ατέλειωτες, διέκοπταν την αμμουδερή απεραντοσύνη και αντανακλούσαν το σεληνόφως στα ξασπρισμένα τους καταστρώματα. Δύο αδύναμοι φάροι, ένας στα νότια και ένας στα δυτικά, μετά βίας διαπερνούσαν το σκοτάδι της νύχτας.

Ο καταυλισμός των δρακολόγων βρισκόταν στα ανατολικά της κατάξερης κοιλάδας. Μικρές καλύβες με καλαμοσκεπή, στερεωμένες σε ψηλούς πασσάλους, ορθώνονταν σκόρπιες εδώ κι εκεί. Κρεμαστές ξυλογέφυρες, δεμένες με χοντρά καραβόσκονια, τις ένωναν σχηματίζοντας εναέρια μονοπάτια. Τα παλαμάρια έσκουζαν με παράπνομο στις πνοές του ανέμου και οι καλαμένιες στέγες έτριζαν. Πέρα απ' τον μόνιμο θρήνο των υλικών, δεν ακουγόταν άλλος ήχος τούτη την ώρα. Μονάχα δυο-τρία αναμμένα σπαρματσέτα, ξεχασμένα αποβραδís, τρεμπόιζαν σε ανοιχτά παράθυρα, σιωπηλό σημάδι ζωής. Κάτω από την αιωρούμενη πολιτεία η άμμος λαμπύριζε απόκοσμα στο φως των αστεριών.

Ο καπετάνιος Γιαβρήλ Καλεμάνοφ προσπαθούσε να μην κάνει θόρυβο καθώς διέσχιζε τη μία ανεμογέφυρα μετά την άλλη. Όποιος εγκατέλειπε νύχτα τον οικισμό έπρεπε να γράψει το όνομά του στο μαυροπίνακα, αναφέροντας τις ώρες που θα λείπει, για να μην προκαλέσει ανησυχία η απουσία του, αλλά τώρα δεν είχε χρόνο να τηρήσει τον κανονισμό. Κρατημένος γερά από τα πλευρικά σκοινιά, πατούσε όσο πιο μαλακά γινόταν στα μαδέρια της βάσης, που τριζοβολούσαν από το βάρος του. Η προπορευόμενη Ήβα του έγνεφε να βιαστεί κι εκείνος συμμορφωνόταν απελπισμένος. Πολύ φοβόταν ότι τον περίμενε μία ακόμη ήττα, ένας ακόμη άλυτος γρίφος. Ως τότε θα διαπίστωνε τις συμφορές που έσπερνε ο δράκος αντί να τις προβλέπει!

Διέσχισαν την τελευταία ανεμογέφυρα και βγήκαν στη μεγάλη σανιδένια πλατεία. Στερεωμένη κι αυτή σε πασσάλους, συνέδεε τον καταυλισμό με τις εξέδρες της ερήμου, όπως η προ-

ΚΕΧΡΙΜΠΑΡΕΝΙΑ ΕΡΗΜΟΣ

κυμαία συνδέει το παραθαλάσσιο χωριό με τις προβλήτες του λιμανιού. Δεν φαινόταν ψυχή τριγύρω, μόνο το φεγγάρι έλουζε σιωπηλό τις κοινόχρηστες εγκαταστάσεις. Ο Καλεμάνοφ ελίχθηκε ανάμεσα από τις παραταγμένες τάβλες της υπαίθριας τραπεζαρίας και έστριψε για τη Φιλίμενα,* την εξέδρα που κυβερνούσε ο Σαμουήλ, αλλά το σιγανό σφύριγμα της Ήβα τον σταμάτησε. Του έδειξε με νοήματα ότι έπρεπε να συνεχίσουν ευθεία για τη Χίμαιρα. Η καρδιά του καπετάνιου σφίχτηκε. Ο δράκος χτύπησε στη δική του εξέδρα; Άνοιξε το βήμα του για να προφτάσει τη φαροφύλακα.

«Θα μου πεις, επιτέλους, τι συνέβη, Ήβα;»

«Κάτι άσχημο, σίγουρα», του αποκρίθηκε κοφτά, «έτρεχε στη Χίμαιρα σαν να τον κυνηγούσαν».

«Ο Σαμουήλ;»

«Ναι, τον είδα απ' την πλατεία».

«Μόνος του;»

«Δεν είδα άλλον».

«Και μετά;»

«Μπήκε στην Πράσινη Βίγλα». Του έδειξε το παράπηγμα στο κατάστρωμα της Χίμαιρας, που η κεκλιμένη στέγη του έμοιαζε έτοιμη να σωριαστεί στο έδαφος.

Τι γύρευε τέτοια ώρα ο γερο-Σαμουήλ στην Πράσινη Βίγλα; αναρωτήθηκε θορυβημένος ο Καλεμάνοφ. Το οίκημα είχε εγκαταλειφθεί από χρόνια, έτσι κι αλλιώς ουδέποτε εξυπνήρησε ως παρατηρητήριο. Ο ίδιος το κλείδωσε με λουκέτο, γιατί η στέγη του δεν είχε στερεωθεί σωστά κι ήταν επίφοβη με τον αέρα.

* Βλ. Πίνακα με Δρακολογικές Εξέδρες και Καπετάνιους στο τέλος του βιβλίου, σ. 567-571.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΟΥΡΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

«Ήβα, είπες πως ο δράκος ξαναχτύπησε».

Η φαροφύλακας ανέκοψε το βήμα για να βρει την ανάσα της. «Μόλις μπήκε ο γέροντας στη Βίγλα αντήχησε ένας κρότος, σαν έκρηξη, που θρυμμάτισε τα τζάμια. Ύστερα άκουσα μια κραυγή».

«Του Σαμουήλ;»

Η Ήβα απέφυγε ν' απαντήσει φοβούμενη μήπως επαληθευτεί. «Ήρθα αμέσως να σας ειδοποιήσω, καπετάνιε».

«Καλά έκανες», είπε αποφασιστικά ο Καλεμάνοφ.

Ευχήθηκε να μην τους αντιλήφθηκε κανείς. Προτιμούσε να ερευνησει μόνος και ανενόχλητος το συμβάν. Τα νέα ταξίδευαν γρήγορα στην κοιλάδα, σε λίγο όλοι οι δρακολόγοι θα συνέρρεαν στην Πράσινη Βίγλα. Παρότρυνε την Ήβα να επιταχύνουν.

«Δεν φέραμε όργανα», θυμήθηκε η φαροφύλακας.

«Δεν πειράζει, ας προλάβουμε να ριζούμε μια ματιά προτού σημάνει συναγερμός».

Έφτασαν τρέχοντας στη γαλάζια γραμμή. Μια λουρίδα μπογιάς, κάθετα την εξέδρα, υποδείκνυε το σημείο απ' όπου ξεκινούσε κάποτε η λίμνη Πρέσπα, η λίμνη που κανείς δεν θυμόταν. Στην κουπαστή του καταστρώματος υπήρχαν φωσφορίζοντα καλάμια, για να εξοπλίζονται όσοι περνούσαν το ξεχασμένο όριο του νερού. Άδραξαν από ένα, η Ήβα βίδωσε το δικό της στους σφικτήρες της ζώνης πίσω από την πλάτη της, ο Γκαβρήλ, που δεν φορούσε ρούχα, υποχρεώθηκε να το κρατά στο χέρι. Αν έπεφταν από την εξέδρα και τους ρουφούσε η πεινασμένη άμμος, το φωσφορίζον καλάμι θα βοηθούσε στον εντοπισμό τους, καθώς η άκρη του θα εξέίχε από το έδαφος. Όλες οι επιθέσεις του δράκου είχαν σημειωθεί μετά τη γαλάζια γραμμή, προφανώς η λεκάνη της ξεραμένης λίμνης αποτελούσε τη φωλιά και την αδιαφιλονίκητη επικράτειά του.

 ΚΕΧΡΙΜΠΑΡΕΝΙΑ ΕΡΗΜΟΣ

Με τα φωσφορίζοντα καλάμια να εκτείνονται δυο μέτρα πάνω από το κεφάλι τους, λεπτά και ευλύγιστα σαν αντένες, ο Γκαβρήλ και η Ήβα πέρασαν το επικίνδυνο όριο του νερού. Μετά τη γαλάζια γραμμική λογίζονταν καταπατητές, ο δράκος δεν ανεχόταν νυχτερινές εισβολές στη φωλιά του. Αλαφροπατούσαν στο κατάστρωμα με τα αυτιά τεντωμένα, έτοιμοι να αντιδράσουν στον παραμικρό ήχο. Η άμμος σάλεψε ανήσυχη κάτω από τα πόδια τους, σαν θηρίο που ρουθουνίζει ερεθισμένο.

Η Πράσινη Βίγλα τους περίμενε εγκαταλελειμμένη και θεοσκότεινη. Ήταν το πρώτο παρατηρητήριο που κατασκεύασαν οι δρακολόγοι, όταν ακόμη δεν ήταν σίγουροι για το τι ακριβώς ήθελαν να παρατηρήσουν, γι' αυτό και βρίθει κακοτεχνιών. Αρχικά προβλεπόταν να γίνει ψηλότερο, για να μπορούν να κατασκοπεύουν τις άλλες δύο όχθες της λίμνης, με τις οποίες μοιράζονται την κοιλάδα της Πρέσπας και συναγωνίζονται σε θεωρίες και ευρήματα. Κατέληξε όμως ένα χαμηλοτάβανο δίπατο, αφού η ασταθής άμμος δεν επέτρεπε πιο φιλόδοξες κατασκευές. Επειδή το αρχικό σχέδιο εγκαταλείφθηκε με καθυστέρηση, η εσωτερική σκάλα διακόπηκε στα μισά του επάνω ορόφου και κάμποσα σκαλιά ξεπροβάλλουν από το δάπεδο οδηγώντας στο κενό. Βάφτηκε πράσινη, για να ξεκουράζει το μάτι από τη μονοτονία της άμμου, αλλά η μπογιά ξεφλούδισε με το λιοπύρι κι έτσι αποτελεί το μοναδικό βαμμένο (ξεβαμμένο) κτήριο στον οικισμό. Και το μοναδικό με τζάμια που τώρα έχασκαν φαφούτικα. Θραύσματα γυαλιού ξεπρόβαλλαν από τα κουφώματα σαν σπασμένα δόντια.

Ο Γκαβρήλ συνειδητοποίησε τη γύμνια του, δεν είχε φέρει ούτε σκοινί ούτε τσεκούρι ούτε φτυάρι, τι βοήθεια θα μπορούσε να προσφέρει στον δύστυχο Σαμουήλ – αν υπήρχε ακόμη ο Σαμουήλ πίσω από τους ξεφτισμένους τοίχους. Έδωσε γερά το σε-

ντόνι γύρω από τη μέση του και στερέωσε εκεί το καλάμι, για να έχει τουλάχιστον το ένα χέρι ελεύθερο. Πήρε με το άλλο το φανάρι από την Ήβα και φρόντισε να προηγηθεί. Ό,τι κι αν τους περίμενε πίσω από την αναθεματισμένη πόρτα προτιμούσε να το αντικρίσει πρώτος.

Το λουκέτο ήταν σπασμένο και η πόρτα μισάνοιχτη. Την έσπρωξε μαλακά και φώτισε το εσωτερικό. Ο ενιαίος χώρος του ισογείου, άδειος και σκοτεινός, απέπνεε ερημιά και εγκατάλειψη. Έστησε αυτί αλλά δεν άκουσε τον παραμικρό ήχο. Η άμμος, που τρύπωνε τόσα χρόνια από τις χαραμάδες, είχε καλύψει όλες τις επιφάνειες, το πάτωμα, τα σκαλιά, τα περβάζια.

Προχώρησε πρώτος στο εσωτερικό, συγκρατώντας την ανυπόμονη Ήβα. Η στριφογυριστή σκάλα που οδηγούσε στον πάνω όροφο, απότομη και χωρίς χειραγωγό, διακρινόταν αφιλόξενη στο βάθος. Δύο σαραβαλιασμένα τραπέζια, τα μοναδικά έπιπλα του ισογείου, έστεκαν παραδόξως στη θέση τους. Μια λάμπα λαδιού, ένα σκουριασμένο καμινέτο κι ένα ποτήρι, τα μοναδικά σκεύη, εκσφενδονισμένα στις γωνίες, προφανώς από την έκρηξη. Στην άκρη του δαπέδου έχασκε μια μεγάλη τρύπα. Το ξύλινο πάτωμα είχε κομματιαστεί και από το βάθος του ανοίγματος αντιφέγγιζε η άμμος του πυθμένα.

«Από εδώ πήρε τον γερο-Σαμουήλ», συμπέρανε η φαροφύλακας δείχνοντας το άνοιγμα. «Τρύπησε το πάτωμα και τον ρούφηξε».

Δεν ήταν η πρώτη φορά που οι κεχριμπαρένιοι κόκκοι επιτίθονταν σε άνθρωπο, δεν ήταν η πρώτη φορά που διαπερούσαν πάτωμα κομματιάζοντάς το. Ο Γκαβρήλ έδωσε στην Ήβα το φανάρι και γονάτισε πλάι στην τρύπα. Ψηλάφησε τις εγκοπές των κομμένων σανιδιών κι ένωσε τις ακίδες να τρυπούν το δέρμα του. Το ξύλο δεν είχε προλάβει να σαπίσει, άρα σίγουρα δεν υποχώ-

ΚΕΧΡΙΜΠΑΡΕΝΙΑ ΕΡΗΜΟΣ

ρησε μόνο του. Οι τομές ήταν ακανόνιστες αλλά καθαρές, σαν αυτές που αφήνει το μαχαίρι στο κέντρο ψωμιού όταν αφαιρείται ένα κομμάτι. Τα θραύσματα του πατώματος έλειπαν ή τουλάχιστον δεν διακρίνονταν στον πυθμένα, μονάχα η ταραγμένη άμμος. Οσφράνθηκε αύρα μεθανίου στην ατμόσφαιρα, χαρακτηριστική μυρωδιά του θηρίου όταν επιτίθεται.

«Αλησμόνητος», ψιθύρισε βουρκωμένη η Ήβα, βάζοντας το χέρι στο σημείο της καρδιάς. Τούτη η χειρονομία ήταν όρκος, σήμαινε πως φορτωνόταν ένα χρέος, να αγωνιστεί για τη λύση του αινίγματος του δράκου και τη δικαίωση των θυμάτων.

Ο Γκαβρήλ δεν βρήκε τη δύναμη να τη μιμηθεί. Να κατατάξει τον Σαμουήλ Ατανάσοφ στους αλησμόνητους, να τον αποχαιρετήσει με μια υπόσχεση. Νόμιζε ότι είχε συμφιλιωθεί με τη θηριωδία του Επισκέπτη, με το τίμημα αίματος που πλήρωναν για να έχουν το δικαίωμα να τον μελετούν, αλλά η στωικότητά του κατέρρευε, γιατί η αποψινή απώλεια ήταν ανυπολόγιστη. Πολύ αμφέβαλλε αν θα επιζούσε το δρακολογικό όραμα μετά το σημερινό χτύπημα ή αν θα άξιζε πλέον τον κόπο. Χωρίς τη νηφάλια καθοδήγηση του γερο-Σαμουήλ, η κοινότητα θα βρισκόταν στο έλεος των φιλοδοξιών και των ενστίκτων.

Κάτι άστραψε στο χέιλος της τρύπας. Ο Καλεμάνοφ ψαχούλεψε τα σπασμένα σανίδια και τράβηξε ένα ζευγάρι ματογυάλια. Τα περιεργάστηκε στο φως του φαναριού. Τα στρογγυλά γυαλάκια του γερο-Σαμουήλ, πουθενά δεν πήγαινε χωρίς αυτά. Για να βρίσκονται πεταμένα εδώ, σημαίνει ότι ο γέρος αφινιδιάστηκε, ότι απάχθηκε με τη βία. Οι φακοί είχαν γίνει θρούψαλα, σημάδι ότι προηγήθηκε πάλη;

Κοίταξε τριγύρω αναζητώντας απαντήσεις.

«Αμμοστρόβιλος», συμπέρανε η Ήβα.

Ο ενδογενής αμμοστρόβιλος, με αιχμή σαν τρυπάνι, αποτε-

λούσε την επικρατέστερη θεωρία, αν όχι τη μοναδική εξήγηση, για το πώς οι κόκκοι της άμμου διαπερνούσαν στερεά σώματα όπως το ξύλινο δάπεδο, αιχμαλώτιζαν τα θύματα στη δίνη του στροβίλου και τα ρουφούσαν στα έγκατα. Ο Γκαβρήλ όμως δεν έβρισκε τούτη τη θεωρία πιθανή.

«Κανένα άλλο υλικό εκτός από το γυαλί δεν φαίνεται να έχει επηρεαστεί», είπε δείχνοντας τριγύρω. «Εάν ήταν αμμοστρόβιλος, ικανός να ρουφήξει τον Σαμουήλ μαζί με το πάτωμα στο οποίο στεκόταν, θα έπρεπε να είναι ισχυρός σαν τυφώνας. Θα είχαν ανατραπεί τα τραπέζια από την ορμή του και οπωσδήποτε θα είχε σαρωθεί η άμμος του δαπέδου. Όπως βλέπεις είναι ακύμαντη, ούτε καν σχηματίστηκαν ραβδώσεις».

Μια ιδέα γεννήθηκε στο νου του. Άρπαξε το φανάρι από τη φαροφύλακα και φώτισε το δάπεδο πίσω τους. Στο παχύ στρώμα άμμου που το σκέπαζε διέκρινε εύκολα τις πατημασιές του ίδιου και της Ήβα, επειδή τα βήματα που έκαναν ως εδώ ήταν μετρημένα, αλλά όχι τις πατημασιές του γερο-Σαμουήλ. Κανένα ίχνος από τις σόλες των αρβύλων του, κανένα σημάδι ότι περπάτησε εδώ μέσα. Τι καινούργιο μυστήριο ήταν τούτο;

Υπολόγισε την απόσταση που τους χώριζε από την είσοδο. Ο Σαμουήλ μπήκε από την πόρτα –τον είδε η Ήβα από την πλατεία, άρα δεν υπήρχε αμφιβολία γι' αυτό– και τα ματογυάλια που σκάλωσαν στο σπασμένο πάτωμα μαρτυρούσαν ότι γλίστρησε στην τρύπα. Η τρύπα όμως απείχε τουλάχιστον πέντε μέτρα από την είσοδο, πώς διέσχισε πέντε μέτρα ο γέροντας χωρίς να πατήσει πουθενά;

Η εξώπορτα άνοιξε με θόρυβο και διέκοψε τους συλλογισμούς του Γκαβρήλ. Δύο φωσφορίζοντα καλάμια πέρασαν το κατώφλι και οι ελαστικές τους άκρες έγλειψαν το οριζόντιο δοκάρι του κουφώματος. Το επόμενο δευτερόλεπτο ο χώρος πλημ-

ΚΕΧΡΙΜΠΑΡΕΝΙΑ ΕΡΗΜΟΣ

μύρισε με φως, γιατί οι εισερχόμενοι κρατούσαν προβολέα. Προηγούνταν η ορμητική Νατάλια Ιβάνοβα, καπετάνισσα στην εξέδρα Μεμόρια και ακολουθούσε ο φαροφύλακας Λούκα.

«Γκαβρήλ Καλεμάνοφ, τι σκαρώνεις νυχτιάτικα εδώ μέσα;» φώναξε η καπετάνισσα στρέφοντας τον προβολέα καταπάνω του.

Το δυνατό φως τον τύφλωσε. «Νατάλια;» μισόκλεισε τα μάτια προσπαθώντας να διακρίνει τη φιγούρα της πίσω από τη λαμπερή δεσμίδα. «Τέτοια ώρα στην εξέδρα μου; Αν δεν σε ήξερα καλά, θα έλεγα ότι με παρακολουθείς».

«Αν δεν σε ήξερα καλά, θα έλεγα ότι το γλέντησες απόψε», αντιγύρισε η καπετάνισσα. Φώτισε με τον προβολέα το γυμνό του στέρνο, το σεντόνι που είχε τυλίξει γύρω από τη μέση του, τις γυμνές του κνήμες και τις στραβοφορεμένες αρβύλες. «Εδώ φέρνεις τη φαροφύλακα για νυχτερινή εκπαίδευση;»

«Ηρθαμε επειδή ανησυχήσαμε, καπετάνιε», προσπάθησε να δικαιολογηθεί ο Λούκα, «δεν βρήκαμε αναφορά στο μαυροπίνακα κι όταν είδαμε φως στα ανοιχτά...».

Ο Γκαβρήλ τον διέκοψε μ' ένα νεύμα, γιατί οι δικαιολογίες τον άφηναν αδιάφορο.

«Ο δράκος ξαναχτύπησε», ανακοίνωσε.

«Να με πάρει ο διάβολος!» φώναξε η Νατάλια παρατηρώντας για πρώτη φορά το σπασμένο δάπεδο. Μια τέτοια τρύπα σήμαινε μόνο ένα πράγμα. Οσμίστηκε μυρωδιά μεθανίου στην ατμόσφαιρα. «Χάσαμε κανέναν;»

Αντί άλλης απάντησης, ο Καλεμάνοφ της έδειξε τα ματογυάλια που κρατούσε.

Η Νατάλια σάστισε: «Όχι δα! Τον Σαμουήλ;»

Εκείνος ένευσε καταφατικά.

«Είσαι σίγουρος ότι τον χάσαμε;»